

stupku. Živadinović S.: Poreklo obligacije u rimskom pravu. Medenica B.: Da li se Glavna kontiola pojavljuje kao tužilac u administrativnom sporu kod Drž. saveta po banskim rešenjima o službenim odnosima banovinskih službenika. Denković D.: Penzija gradskog službenika i donošenje gradskog statuta. Popović S.: Zakoni i uredbe dobijaju obaveznu snagu danom publikacije odnosno po preteku vacatio legis. — **Branič 11:** Živadinović M.: Povodom XII redovne godišnje skupštine Beogradske advokatske komore. Pešić L.: Naše disciplinsko sudovanje. Grubiša M.: Rešavanje prejudicialnih pitanja. Mišić D.: Večita robija i § 77 k. z. Milović A.: Uslovna osuda i sporedne kazne. Zamonjić M.: Zašto se ostavinski predmeti sporo okončavaju? Vlajić D.: Jedan kratak pogled na srpsku zadrugu u prošlosti, sadašnjosti i budućnosti. — **Branič 12:** Putnik D.: Pravna priroda i procesualna vrednost mišljenja datog u smislu § 77 Zakona o zaštiti autorskog prava. Wagner Lj.: Slobodno sudijsko uverenje pri odmeravanju krivičnopравnih sankcija. — **Mjesečnik 11:** Smolčić V.: Pravosudje u vidu etičke misli. Frey I.: Pojam nezaračenosti. Latković B.: Savremeni gospodarski intervencionizam. Pederin R.: Vrijede li propisi krivičnog postupnika o pravnim lijekovima i u postupku za krivična djela izvršena putem štampe? — **Mjesečnik 12:** Wagner E.: Mjesna nadležnost u krivičnom postupku. Puk. A.: Nešto o pravnoj naravi komasacije. Vernić V.: Dva mišljenja o potrebi industrializacije kod nas. Bruck Fl.: O krivičnom zakonu Ruske socialističke federativne sovjetske republike. Badovinac G.: Brisovna zaporka (Cancelling clause) i naknada štete. Milčić A.: Propisi §-a 195. rudar. zakona za Bosnu i Hercegovinu u odnosu prema ovršnom postupku. — **Pravosudje 11—12:** Janković R.: Naše odgovornosti zaštiti za države i naroda. Mirković Dj.: Postanak i pravni sastav trgovačkih društava. Britvić M.: Raskidanje zajednice. Grubiša M.: Jedan slučaj istraživanja vanbračnog paterniteta. Popović Dj.: Može li sreski sud na pretresu odbaciti zahtev za gonjenje, prijavu, ili obustaviti započete izvidjaje u sm. § 379 Kp. Šoškić B.: O primeni mere bezbednosti iz § 52 Kz. Hadžipopović A.: Dispozitiv optužnice za dela iz §§ 144 i 146 Kz. Tucaković M.: Pojam pozitivističkog pravnog pozitivizma i njegova kritika.

Razne vesti.

Kronika društva „Pravnik“. V društvu je predavao gd. dr. Vladimír K u k m a n : Domovinstvo — potrebna pravna ustanova? (4. januarja 1941). — Za društvene člane so bili sprejeti gg.: Misjak Karel, sodni pripravnik v Celju, dr. Polenšek Ivo, odvetniški pripravnik v Novem mestu, Picek Jernej, Jesenko Anton in Polajnar Vincenc, vsi sodni pripravniki v Novem mestu.

Osebné vesti. Postavljeni so: za kasacijske sodnike pri vrhovnem sodišču v Ljubljani dr. Mastnak Lavo, dr. Kranjc Milko, dr. Vičar Leopold; za podpredsednika apelacijskega sodišča dr. Dolinar Andrej, za apelacijske sodnike dr. Lešnik Alojz, Habermut Avgust, dr. Šenk Josip, dr. Rupnik Vladimir; za predsednika okrožnega sodišča v Murski Soboti dr. Dobrošek Josip; za sodnika okrožnega sodišča v Ljubljani dr. Rant Alojzij in Bidovec Valentin; za sodnika okrajnega sodišča dr. Dremelj Anton (Slov. Konjice) in Petrovič Poljak Anton (Gornja Radgona), za sodne pristave Kovač Cyril (Ljubljana), Vidic Josip (Maribor), Jericijo Henrik (Tržič); sa sodnega pripravnika Jurca Franc. Premeščena sta sta-

rešina okrožnega sodišča dr. Močnik Ivan v Radovljico, pristav Derenčin Franc v Kočevje. — V področju politične uprave so postavljani: za načelnika dr. Bogataj Lovro, za banskega svetnika Legat Ivan in dr. Tekavčič Karel (Ljubljana), za sreske načelnike Brezigar Mirko (Škofja Loka), dr. Bratina Zvonko (Kočevje), Bizjak Andrej (Laško), za policijskega svetnika dr. Fakin Josip (Ljubljana). — Za pomočnika finančnega ravnatelja v Ljubljani je postavljen dr. Močnik Ernest. — Odvetniško pisarno je odprl dr. Globevnik Josip ml. v Novem mestu. — Izvrševanju odvetništva se je odpovedal dr. Vrtačnik Ivan. Ostavko je podal politično-upravni pristav Jarc Vojteh. — V pokoj so stopili banski svetnik Borštnar Vinko, apelacijski sodnik Janša Josip, načelnik dr. Pfeifer Vilko, sodnika okrožnega sodišča Pečnik Franc in dr. Tombak Josip. — Umrla sta apelacijski sodnik v p. Peterlin Fran in javni notar v p. Ploj Oton.

Redna glavna skupščina Advokatske zbornice v Ljubljani se je vršila dne 17. oktobra 1940.

Ob početku se je g. predsednik spominjal tovarišev, ki so umrli izza zadnjega občnega zbora (dr. Stanjko Mihael, dr. Mayer Fran, dr. Stare Emil). Razen teh je umrl tudi g. dr. Papež Oton, ki je bil na lastno prošnjo že 31. dec. 1935 izbrisan. Zbornica je štela konec septembra 1940 članov 300, od katerih pa štirje ne izvršujejo prakse (prirastek znaša štiri). Število vpisanih pripravnikov je znašalo ob istem času 124; velika večina je zaposlena pri sodiščih. Za civilnopravne spore je zbornica imenovala zastopnike siromašnih: v Ljubljani 297-krat, v Mariboru 268-krat, v Celju 212-krat, v Novem mestu 68-krat ter v Murski Soboti 28-krat. Procentualno so skoraj najbolj obremenjeni tovariši v Celju. Poudariti je, da izvršujejo člani ta officium nobile z isto vnemo in skrbnostjo kakor ostale pravdne posle; glede teh zastopstev skoraj ni nobenih pritožb. Zastopnike plačila zmožnih strank po § 22/2 2. za. je odbor določil v 65 primerih. V kazenskih stvareh imenujejo sodišča neposredno branilce revnih in branilce po službeni dolžnosti.

Preteklo leto je prejela zbornica 46 pritožb; v 39 primerih ni bilo povoda za postopanje, v petih primerih se je postopalo po § 54 za. (manjše nepazljivosti in nerednosti), dočim so se le tri pritožbe izročile disciplinskemu svetu v nadaljnje postopanje. Tudi statistika disciplinskega sveta kaže, da je mnogo pritožb, do polovice vedno neutemeljenih in izide po večini oprostilna sodba, če se disciplinsko postopanje sploh uvede. V letu 1940. je bilo prijavljenih 60 disciplinskih primerov; v 26-ih primerih je bilo postopanje ustavljeno.

Zbornica se je udeležila po predsedniku dr. Žirovniku in podpredsedniku dr. Fetiču ter odbornikom dr. Stanovniku in dr. Urbancu redne skupščine Saveza Advokatskih komor kraljevine Jugoslavije, ki se je vršila dne 12. maja 1940 v Novem Sadu. Kot referentje so med drugimi nastopili dr. Fetič: Znižanje prakse odvetniških pripravnikov, dr. Stanovnik: Oprostitev zborničnih pisem od poštnine in Uredba o občinskih hranilnicah, dr. Urbanc: Sprememba Pravilnika o nagradah odvetnikov zlasti črtanje 12% odbitka po čl. 28. Za predsednika Saveza za tekoče poslovno leto je bil izbran predsednik Ljubljanske zbornice g. dr. Janko Žirovnik, za sekretarja dr. Urbanc Anton. Prihodnje leto se vrši skupščina Saveza v Ljubljani.

Stanovske zadeve. Tudi v preteklem letu je odvetniški stan mnogo trpel zaradi velike nezaposlenosti. To stanje traja že celo vrsto let. Nezaposlenost je nastopila zlasti v zadnjih dveh letih, skupščina svari mlade pravnike pred prevelikim optimizmom, ko se odlo-

čaj za odvetniški poklic, da ne bodo zamudili ugodnejših zaposlitvenih prilik drugod. Glede plač odvetniških pripravnikov je odbor po okrožnici obvestil vse člane, da mora znašati začetna nagrada odvetniškega pripravnika najmanj din 1500— in da je zaposlitev odvetniških pripravnikov pod to minimalno mesečno nagrado proti ugledu odvetniškega stanu. Na akcijo odvetniških pripravnikov, da se pripravniška praksa skrajša na tri leta, je zbornica zavzela negativno stališče in zahtevala na merodajnih mestih, da ostane pri dosedanji petletni praksi. Z iniciativnim predlogom, da se v čl. 28 Pravilnika o višini nagrad za odvetniške posle črta 12% predvideni odbitek, zbornica zaenkrat ni uspela, četudi je to vprašanje pokrenila na skupščini Saveza. Zbornica si je prizadevala, da se ukine § 8 zadnji odstavek Uredbe o spremembi Uredbe o občinskih hranilnicah, katera Uredba je odvzela mnogo poslov. Zbornica je toplo pozdravila prenos sedeža najvišjega sodišča v Ljubljano, kjer posluje kot Vrhovno sodišče. Zavzela se je tudi za izpolnitev personalnega staleža Vrhovnega sodišča in predlagala zaradi omogočenja sestavljanja rednih in izrednih sej, da se imenujejo kot častni kasacijski sodniki univerzitetni profesorji in docenti ter tudi odvetniki, vsi po izvestni dobi službe.

Z a k o t n i š t v o. Zaradi uspešnejšega zatiranja zakotništva je zbornica ustanovila poseben odsek. Odbor pa opaža, da prihaja od strani članov veliko premalo konkretnih pritožb, na osnovi katerih bi se uvedlo postopanje.

G. predsednik je podal poročilo o zborničnih računih za leto 1959. Splošni račun izkazuje dohodkov din 146.595'74, izdatkov din 88.889'60; imovina znaša 57.706'15 din. Podporni sklad, kamor se stekajo vpisnine in disciplinske globe, je izplačal v l. 1959, na podporah din 25.660—. Počeniši s 1. oktobrom 1940 je odbor dovolil draginjske doklade vsem podpirancem. Podporna zaloga izkazuje 31. decembra 1959 din 496.625'81 imovine. Dr. Lapajne izraža mnenje, da se je podporna zaloga povečala zaradi tega, ker so se dajale iz nje premajhne podpore. Predlaga, naj se podpirajo vdove v bodoče v bolj izdatni meri. Predsednik in podpredsednik pojasnita, da je odbor vsako prošnjo za podporo vestno proučil in šele nato odločil višino podpore. Dr. Štampihar meni, naj odbor v bodoče pri določanju višine podpor gleda na to, da se podporna zaloga ne veča. V debati o proračunu in zlasti o prispevku članov za bodoče leto izrazi dr. Štampihar mnenje, naj bi se višina prispevka stopnjevala po višini davčne osnove posameznih članov ali po kakem drugem bolj pravičnem merilu. Temu se protivi dr. Krivic, ki pravi, da so davčne osnove često krivične; vsi člani morajo biti vsaj pri lastni zbornici enaki in zato morajo biti predpisani enaki prispevki. Dr. Fettich smatra za potrebno, da se opozore člani pri sprejemanju pripravnikov na to, da ni treba brez dejanske potrebe števila naraščaja zvišati, ker mora s tem nastopiti pavperizacija stanu. Občni zbor je soglasno sklenil, da znaša prispevek za bodoče leto za člana din 520—, za pripravnika din 200—.

V izpitne komisije za sodniške izpite so se izvolili člani: dr. Grossmann Vladimir, dr. Krejči Viljem, dr. Krivic Rudolf in dr. Skaberne Fran; v izpitne komisije za odvetniške izpite: dr. Černej Darko, dr. Grossmann Vladimir, dr. Jeleneč Celestin, dr. Kobal Alojzij, dr. Krivic Rudolf, dr. Lapajne Stanislav, dr. Urbanc Anton.

Pri sklepanju o predlogih članov poroča dr. Štampihar, zakaj je bil že določeni občni zbor Penzijskega fonda preklican; gg. notarji so zavzeli stališče, da bodo glasovali proti nameravam spremembam Pravilnika; sklicujejo se na določilo v Pravilniku, po katerem naj bi imeli gg. notarji možnost onemogočiti vsako spremembo pravilnika, če glasujeta dve tretjini notarjev proti. Dr. Štampihar izraža mnenje, da je

tako besedilo Pravidnika netočno (liberum veto v poljskem Sejmu!). Predlaga v tem smislu resolucijo. Dr. Lipold je mnenja, naj se taka resolucija ne postavi na dnevni red, ker je prepričan, da se bo našla sporazumna ureditev spora, dočim bi znal imeti sprejem resolucije za posledico razdor med advokati in notarji. Istega mnenja je predsednik Penzijskega fonda dr. Švigelj Anton. Dr. Žirovnik pojasni, da je bil sam navzoč pri pogajanjih, ko je šlo za sprejem notarjev v Penzijski fond. Takrat se je predvidevalo, da imajo notarji pravico veta le tedaj, če bi se kršila njihova enakopravnost. Dr. Vavpotič je mnenja, da se dotični pasus o vetu notarjev pomotno razlaga. Dr. Štempihar pojasni, da ima predložena resolucija samo namen opozoriti gospode notarje, da je njihovo stališče pomotno, in spremeni besedilo predlagane resolucije v tem smislu; nakar se resolucija soglasno sprejme. Mimogrede bodi omenjeno, da se je vprašanje veta gg. notarjev med tem časom sporazumno rešilo.

Pri slučajnostih je poročal gospod predsednik, da je g. ban določil minimalne mezde za nameščence s posebno uredbo. Iz besedila čl. 1 te uredbe izhaja, da uredba ne velja za odvetnike. Dr. Mohorič in dr. Feticz zastopata mnenje, da je prepuščeno posameznim članom odrediti višino plače svojim uslužbencem v okvirju že izdanih navodil s strani odbora, da pa odbor ni kompetenten izdajati zadevna navodila članom. Proti temu naziranju ni bilo ugovora.

Zakonska pravda na prvi stopnji z odvetnikom kot zastopnikom siromašnih. V teoriji in v zakonih je takšna stvar seveda izključena in „nepripustljiva“. Saj bi se s tem siromašni stranki vzela celo pravica, da bi se na prvi stopnji zastopala sama. A v praksi?

Apelacijsko sodišče v S. je izreklo v svojem sklepu Pl. 232/40 mišljenje, da se odvetnik ne more razrešiti zastopanja siromašnih na prvi stopnji, ker... „v konkretnem primeru ni v teku samo pravda za ločitev zakona od mize in postelje, marveč tudi tožba za preživnino, kar se sme (v konkretnem primeru) na temelju § 6 cpp. spojiti.“ Tako bi bil torej odvetnik dolžan tudi na prvi stopnji zastopati stranko v ločitvenih pravi brezplačno, če je zahtevek za prehrano združen z ločitvenim, čeprav govorita §§ 27 in 22 za drugače, kakor je posebno jasno govoril tudi § 16 avstr. odv. r.

Zato pa je cela teorija o dopustnosti kopičenja zahtevkov za zakonsko preživljanje z zahtevkom za ločitev in narobe napačna, kot so to naglašali prejšnji pravniki n. pr. Pollak, Ott in dr. Tu imamo posla s postopkoma različne vrste; pristojnost sodišča je tu bolj stranskega pomena. Odvetnik je v navedenem primeru sicer dolžan zastopati zastoj tudi na prvi stopnji in kar se tiče ločitve — nasprotni siromašni stranki, ker ji je imenovan od odbora odvetniške zbornice in dan od sodišča; toda on v navedenem primeru ni dolžan zastopati sploh, temveč mu za odnosne stroške odgovarja zbornica, ki ga je imenovala. Če bi ga v ta namen ne bila imenovala, moralo bi sodišče, če bi bilo hotelo, samo vzeti si v ta namen odvetnika in ga honorirati. (Gl. komentar H. Hortenk § 66 cpp.).

Dr. M. Malnerič.

Opomba. Ne strinjam se s priobčevalcem te deloma upravičene notice, da bi bil postopek na ločitev zakona od mize in postelje postopek posebne vrste. Pač pa sta to postopka za razvezo in za veljavnost zakona. Pri zadnjih dveh res ni mogoče kopičenje z zahtevkom za preživljanje in to navzlec § 73 cpp., ker prepoveduje to § 322 cpp. V objavljenem primeru bi bilo moralo sodišče prošnjo siromašne stranke, naj se ji da zastopnik siromašnih, kolikor se tiče ločitvene pravde same, zavrniti.

Dr. R. S.